

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo  
tarnybai

Mortos g. 14  
03219 Vilnius

2021-07-01 Nr.1400-731

## DĖL AUKCIONO SUTEIKTI TEISĘ NAUDOTI RADIO DAŽNIUS (KANALUS) IŠ 713–733 MHz ir 768–788 MHz RADIO DAŽNIŲ JUOSTŲ SĄLYGŲ APRAŠO

UAB „Bitė Lietuva“ teikia savo poziciją dėl Aukciono suteikti teisę naudoti radijo dažnius (kanalus) iš 713–733 MHz ir 768–788 MHz radijo dažnių juostų sąlygų aprašo projekto (toliau – Projektas).

Projekte numatyta, kad pradinė kaina už teisę naudoti radijo dažnių bloką Nr. 1 yra 10 000 000 (dešimt milijonų) Eur, o už radijo dažnių bloką Nr. 2 arba radijo dažnių bloką Nr. 3 – 5 000 000 (penki milijonai) Eur. Mūsų nuomone, tokios siūlomos pradinės kainos yra per didelės dėl žemiau nurodytų priežasčių.

Kaip žinia, ES valstybės narės turėjo surengti 700 MHz radijo dažnių juostos aukcionus iki 2020 m., o esant pateisinamų atidėjimo priežasčių – ne vėliau kaip iki 2022 m. Šiuo metu, mūsų žiniomis, 700 MHz radijo dažnių juostos aukcionai buvo surengti 14 ES valstybių narių – Austrijoje, Čekijoje, Danijoje, Suomijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje, Graikijoje, Vengrijoje, Italijoje, Liuksemburge, Nyderlanduose, Slovakijoje ir Švedijoje. Mūsų nuomone, iš šių šalių artimiausia Lietuvai (su tam tikromis išlygomis) galėtų būti laikoma Suomija. Suomijoje vykusio 700 MHz radijo dažnių juostos aukciono metu trys operatoriai iš viso sumokėjo 66 milijonus eurų už leidimus, kurių kiekvienas apėmė 2x10 MHz (<https://www.capacitymedia.com/articles/3604758/operators-spend-66m-in-finlands-700mhz-spectrum-auction>). Pažymėtina, kad tai aukciono metu sumokėta suma už lygiaverčius radijo dažnių blokus, o ne pradinė kaina.

Vertinant ir lyginant kainas, mokamas aukcione už radijo dažnių juostas, svarbu atsižvelgti į du pagrindinius dalykus – potencialių klientų kiekį ir jų mokamą kainą už paslaugas. Atsižvelgiant į tai, kad Suomijoje gyventojų skaičius (taigi ir potencialių klientų skaičius) yra dvigubai didesnis nei Lietuvoje (5,7 milijono gyventojų) ir įvertinus ARPU iš vieno kliento (Suomijoje ARPU iš vieno kliento yra apie 2 kartus didesnis nei Lietuvoje, pvz. Elisa nurodo 19,5 euro ARPU per mėn., Telenor – 16,5 euro, o RRT duomenimis Lietuvos operatorių ARPU yra apie 8-9 eurus per mėnesį)<sup>1</sup> - vieno 700 MHz radijo dažnių juostos leidimo 2x10 MHz kaina Lietuvoje atitinkamai turėtų būti 5 milijonai eurų, o 2x5 MHz leidimo kaina – 2,5 milijono eurų. Tokiu būdu, atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir ARPU galima būtų teigti, kad

<sup>1</sup><https://www.telenor.com/wp-content/uploads/2020/11/Telenor-Group-Q4-2020-Presentation-6e470a23fa2c9d42ac929e27b5b7e71c.pdf>

<https://static.elisa.com/v2/image/2tqybbhjs47b/wwMub7OOFw2on986wvFRi/Interim%20Report%20Q1%202021.pdf?w=800>

Lietuvoje ir Suomijoje buvo taikomos vienodos sąlygos (kainos) įsigyjant 700 MHz radijo dažnių leidimus. Kitu atveju Lietuva, rengdama 700 MHz radijo dažnių juostos aukcioną ir nustatydamą Projekte nurodytas pradines kainas, o taip pat atsižvelgiant į planuojamus nustatyti teritorijos padengimo (praktiškai visa Lietuvos teritorija) bei duomenų perdavimo greičio (100 Mb/s) reikalavimus, kitų šalių kontekste atrodytų kaip išskirtinai nepatraukli šalis statyti ir plėsti 5G tinklus – itin aukštos pradinės 700 MHz radijo dažnių juostų kainos, technologiškai neįvykdomas 100 Mb/s duomenų perdavimo greičio reikalavimas bei reikalavimas padengti beveik 100 % Lietuvos teritorijos.

Manome, kad operatoriai turėtų būti skatinami investuoti į naujos kartos tinklus, o tai galima padaryti diferencijuojant aukcione nustatomas pradines leidimų kainas, priklausomai nuo prisiimtų įsipareigojimų tinklo aprėpčiai, duomenų perdavimo greičiams ir pan. Tokiu būdu operatorius, nenorėdamas prisiimti didelių tinklo plėtros ar duomenų perdavimo greičio įpareigojimų galėtų už radijo dažnių leidimą mokėti didesnę kainą, o tuo tarpu operatorius, sutinkantis prisiimti didesnius įpareigojimus, galėtų aukcione mokėti mažesnę kainą už radijo dažnių leidimą. Tai būtų ženklus paskatinimas greičiau diegti 5G tinklus Lietuvoje. Siūlome į tai atsižvelgti Projekte nustatant diferencijuotas pradines leidimų kainas.

Dėl Projekto 10 punkto – manome, kad vietoje leidimo galiojo termino 15+5 metai, racionaliau būtų iš karto nustatyti 20 metų terminą.

Projekto 20 punkte numatyta, kad leidimų turėtojai ne vėliau kaip nuo 2024 m. sausio 1 d. privalo tinkluose užtikrinti duomenų srautų maršrutizavimą naudojant IPv6 protokolą nuo kiekvieno tinklo galinio taško ir į kiekvieną tinklo galinį tašką. Manome, kad šis reikalavimas neturi būti nustatomas Projekte, nes jis nėra susijęs vien su 700 MHz radijo dažnių naudojimu, kaip matyti iš šio punkto formuluotės (*leidimų turėtojai ne vėliau kaip nuo 2024 m. sausio 1 d. privalo tinkluose užtikrinti duomenų srautų maršrutizavimą naudojant IPv6 protokolą*) jis keliamas visam leidimo turėtojo tinklui ir visiems kitiems leidimo turėtojo naudojamiems dažniams. Be to, akivaizdu, kad siekiant lygių konkurencijos sąlygų analogiškas reikalavimas turėtų nustatytas ir paslaugų teikėjams, kurie teikdami paslaugas nenaudoja radijo dažnių (pvz. teikia paslaugas fiksuotojo ryšio tinklais). Priešingu atveju šis reikalavimas būtų diskriminacinio pobūdžio ir sudarytų nevienodas konkurencines sąlygas.

Projekto 26 punkte pateikiama neteisinga nuoroda į 24 punktą, nuoroda turėtų būti pateikta į 25 punktą. Be to šiame punkte numatyta, kad „pateikiant aukciono dokumentus Aukciono taisyklių 24 punkte nustatyta tvarka, *voke pateikiamas aukciono dokumentų originalų rinkinys ir elektroninė laikmena* su aukciono dokumentų skaitmeninėmis kopijomis. *Aukciono dokumentų originalų rinkinys numeruojamas ir susiuvamas Aukciono taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis*“. Tuo tarpu Projekto 32 punkte numatyta, kad aukciono dokumentai Tarnybai gali būti pateikti: elektroniniu paštu aukcionas@rrt.lt iki 2021 m. rugsėjo 10 d. 14 val. arba vokuose tiesiogiai atvykus į Tarnybą 2021 m. rugsėjo 6–9 d. nuo 8 val. iki 17 val. ir rugsėjo 10 d. nuo 8 val. iki 14 val. Lieka neaišku, ar aukciono dokumentus galima pateikti tik kaip originalių dokumentų rinkinį pateikiant jį voke ir atvykus į Tarnybą, ar galima aukciono dokumentus pateikti tik elektroniniu paštu. Projekto 45 punktas netiesiogiai lyg ir patvirtina, kad šie du aukciono dokumentų pateikimo būdai yra alternatyvūs, tačiau siūlome tai konkrečiau nurodyti Projekte.

Dėl Projekto 36-37 punktų – siūlome vadovautis įprasta praktika ir naudoti pdf. formato dokumentus, pasirašytus kvalifikuotu elektroniniu parašu.

Projekto 57 punktą numato, kad komisija gali atmesti ir nenagrinėti pranešimo, jeigu nustatoma, kad jis neatitinka Aprašo 36, 37, 51 punktuose, 52.1.1, 52.1.2, 52.4 papunkčiuose nurodytų reikalavimų, taip pat jei aukciono dalyvis nepateikė slaptažodžio Aprašo 55 punkte nustatyta tvarka ***arba su pateiktu slaptažodžiu negalima iššifruoti gauto suglaudinto failo***. Šiame punkte nurodytu atveju laikoma, kad galioja paskutinis gautas aukciono dalyvio kainos pasiūlymas. Siūlome tais atvejais, kai su pateiktu slaptažodžiu negalima iššifruoti gauto suglaudinto failo iš karto atmesti dalyvio pateikto pranešimo, o papildomai susisiekti su dalyviu aukciono dokumentuose nurodytu elektroniniu paštu ir paprašyti pateikti teisingą slaptažodį, o nepavykus susiekti ar nepateiktus teisingo slaptažodžio per tam tikrą laiko tarpą, dalyvio pateiktas pranešimas galėtų būti atmestas ir nenagrinėjamas.

Generalinio direktoriaus pavaduotojas

Gintas Butėnas